

FYRHJULINGSETIKETT

EN SKRIFT OM DIN KÖRNING OCH DITT ANSVAR

**SNÖ & TERRÄNG
FORDONSBRANSCHEN**

Testa dina
kunskaper i
säker körning
på fyrhjuling >>

Kör du en fyrhjuling? Grattis! Fyrhjulingar är inte bara praktiska i arbetet, de är ju också roliga att köra.

Varje dag körs tusentals fyrhjulingar i skogen eller i landsbruket. De är en omistlig del av Sverige utanför städerna.

Men med friheten kommer ansvaret

för att ta hänsyn mot andra och naturen.

Lagar och förordningar finns så att vi som kör i terrängen gör det på ett ansvarsfullt sätt och för att vi ska värna andra trafikanter, djur och natur.

Som förare av ett terrängfordon har du ett ansvar att känna till och följa de

lagar och regler som finns.

Varje år skadas och till och med för-olyckas många på fyrhjulingar. De flesta av dessa olyckor kan undvikas med rätt förberedelser och ansvarsfullt beteende.

VAD SÄGER LAGEN?

Det är Terrängkörningslagen (1975:1313) och Terrängkörningsförordningen (1978:594) som reglerar all terrängkörning i Sverige. Det viktigaste i lagen är:

- 1§** Körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk är förbjuden i hela landet
1. på barmark,
  2. på snötäckt skogsmark med plant- eller ungskog, om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på skogen,
  3. på snötäckt jordbruksmark, om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på marken.

Med andra ord är fyrhjulingen en arbetsmaskin snarare än en leksak. Det är du som ansvarar för att följa lagen när du kör din fyrhjuling i terrängen.

TÄNK PÅ KÖRREGLERNA

Det finns en uppsjö olika sorters fyrhjulingar. Det finns UTV:er, mc-registrerade och ATV:er som i sin tur kan vara Side-by-Sides, Traktor A eller Traktor B eller de klassiska terränghjulingarna. Tänk på att det reglerna för hur och var de kan köras är lite olika. Här är några av dem för de vanligaste fyrhjulingarna.

	TERRÄNGHJULING	TRAKTOR A	TRAKTOR B
KÖRNING PÅ VÄG	Endast på enskild väg	Ja	Ja
KÖRNING I TERRÄNG	Endast i jord- eller skogsbruk	Endast i jord- eller skogsbruk	Endast i jord- eller skogsbruk
KRAV PÅ HJÄLM	Ja, om inte den har karosseri	Nej. Men rekommenderas ändå	Ja, om inte den har karosseri
HASTIGHET PÅ VÄG	Högsta tillåtna hastighet 20 km/h	Högsta tillåtna hastighet 40 km/h	Högsta tillåtna hastighet 50 km/h
FÖRARBEHÖRIGHET	Förarbevis för fyrhjuling eller körkort/traktorkort utfärdat före januari 2000	Traktorkörkort eller körkort med behörighet AM som lägst	Minst körkort med behörighet B
BESIKTNING	Behövs inte besiktigas	Behövs inte besiktigas	Besiktning efter fyra år, därefter vartannat år.
VARNINGSTRIANGEL	Ej lagkrav för fordon max 600 kg	Ej lagkrav för fordon max 600 kg	Ej lagkrav för fordon max 600 kg
LGF-SKYLT	Nej, då terränghjuling får inte framföras på allmän väg	Ej lagkrav för fordon max 600 kg	Nej

INTE BARA LAGAR

Utöver lagen finns det andra viktiga regler att följa

- ✓ Om man kör på barmark i terrängen finns det stora risker att skador uppstår på mark och växter.
- ✓ Körspår i våtmarker riskerar att bli till diken som leder undan vattnet vilket gör att marken torkar och det kan i värsta fall leda till att växter och djur som lever i den våta miljön tar skada.
- ✓ I fjällvärlden och på lavklädda marker syns skador länge eftersom det tar lång tid för växterna att komma tillbaka.

- ✓ I vattendrag kan sönderkörda bottnar och grumling av vattnet skada vattenlevande växter och djur.
- ✓ Terrängkörning och buller riskerar störa både människor och djur.
- ✓ Det är extra känsligt när djuren har nyfödda ungar. Den som söker lugn och ro i naturen kan också känna sig störd när tystnaden bryts.

Lär dig mer om lagar och förordningar >>

VISSA UNDANTAG FINNS

Terrängkörningslagen är ju tydlig om att vi inte får köra i terrängen, men samtidigt det finns undantag för arbete i skogs- och jordbruk, till exempel. Tänk då på följande:

När undantag inte gäller

Ibland gäller inte generella undantag inom ett skyddat område. Föreskrifterna för ett naturreservat kan begränsa rätten till terrängkörning.

Hör efter med myndigheterna

Ta kontakt med länsstyrelsen eller kommunen för att ta reda på vad som gäller där du avser att köra.

Styrka rätt till undantag

Den som omfattas av något av undantagen från förbudet mot barmarkskörning bör kunna visa identitetshandling och/eller handling som styrker rätten att köra i området, exempelvis tjänstebrev. Inom skyddat område får man ibland inte köra trots undantag från förbudet.

Kör säkert och ansvarsfullt

När du kör motordrivna fordon i terrängen, till exempel när du använder fyrhjulingen i din yrkesutövning inom jord- eller skogsbruk, är det naturligtvis lika viktigt att köra säkert och ansvarsfullt som i trafiken.

KÖR SÄKERT

- ✓ Använd hjälm, det är ett lagkrav och självklart. Dessutom rekommenderas kraftiga och rejäla handskar, kängor samt ryggskydd.
- ✓ Sänk farten. Fyrhjulingen har hög tyngdpunkt så risken att välta är stor. Ju högre fart desto större risk.
- ✓ Vid uppförsbacke ska skoterställning användas. Ena foten och tyngdpunkten på fotstödet, den andra foten på bakre lasthållaren, luta dig framåt. Risken för överstegring minskar då och det är lätt att lämna fyrhjulingen om den välter.
- ✓ I branta nerförsbackar: Kör så rakt som möjligt ner och luta kroppen så att vikten kommer så långt bak som möjligt. Är det riktigt brant: Om möjligt välj då en annan väg.
- ✓ Håll alltid ner hastigheten och var försiktig med frambromsen så att maskinen inte tappar.
- ✓ Vid skråkörning. (sidlut), tänk på att lägga kroppsvikten uppåt backen och tyngden på den fot som är upp mot backen.
- ✓ Om det är riktigt brant, placera då bägge fötterna på det fotsteg som är uppåt backen, då har man bäst viktbalans och det är lättare att hoppa av om fyrhjulingen tappar.
- ✓ Nolltolerans gäller, kör aldrig med alkohol eller droger i kroppen.
- ✓ Sköt underhållet på terrängskotern, i instruktionsboken finns det serviceintervaller som skall följas för att garantin skall gälla. Men det handlar inte bara om garantier, en fyrhjuling som inte sköts och får sin service, riskerar att få onödiga stop, felaktigt slitage och kan vara farlig att framföra.
- ✓ Rätt lufttryck. Lågt däcktryck är bra för bra framkomlighet och för att minska markskador, men tänk på att det gör fordonet instabilt i högre hastigheter.
- ✓ Visa respekt för marken, rätt körning ger minimal påverkan på underlaget.
- ✓ Kör aldrig aggressivt eller provocerande.
- ✓ För miljön och din egen skull kör på miljöbensin (Alkylat) om fyrhjulingen kan köra på det. Kontrollera med din återförsäljare eller handboken.
- ✓ Ha gärna med första förband om olyckan skulle vara framme, brandsläckare och en miljömatta om du måste tanka ute.